

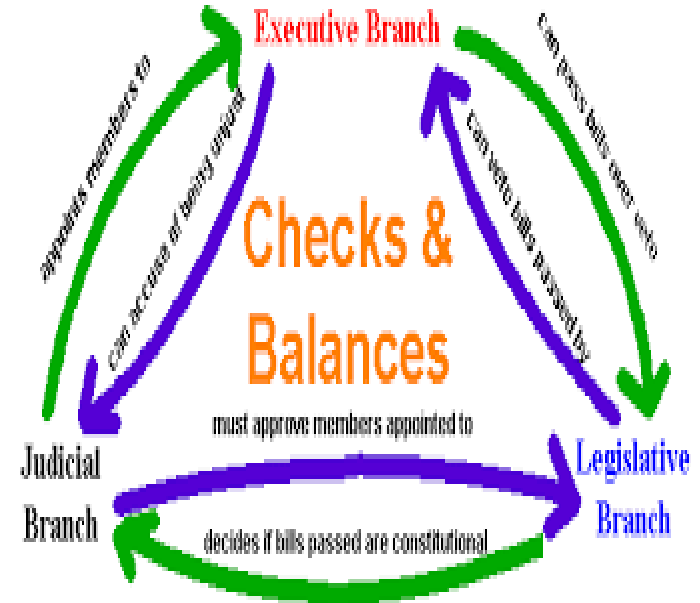
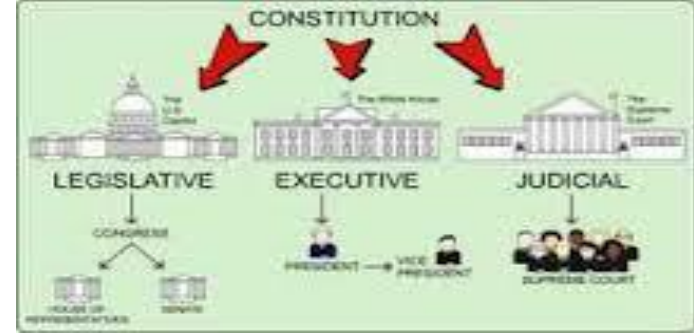
**Ankara
Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Adalet MYO
HBYS Programı
Yargı Örgütü
Dersleri**

***YARGI ,
YARGIÇ, MAHKEME
VE
YARGILAMA KAVRAMLARI***

Kuvvetler ayrılığı ilkesi-1

- Bir devlette, üç erk (kuvvet) vardır: Yasama, yürütme, yargı.
- Çağdaş bir demokraside bu üç erk (kuvvet) ayrı kurumlarda toplanmıştır. Bunun nedeni, söz konusu kurumların birbirini denetlemesinin ve dengelemesinin sağlanması ve kişi hak ve hürriyetlerinin güvence altına alınmasıdır.

Kuvvetler ayrılığı ilkesi-2

- Anayasamız da, kuvvetler ayrılığı ilkesini benimsemiştir. Bu ilke uyarınca, yasama işlevi, Türkiye Büyük Millet Meclisince (Anayasa m.7); yürütme işlevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunca (Anayasa m.8); yargı işlevi de, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce (Anayasa m. 9) yerine getirilir.

Kuvvetler Ayrılığı İlkesi-3

- **Kuvvetler ayrılığı**, Fransız düşünür Montesquieu (18 Ocak 1689 – 10 Şubat 1755), tarafından yazılmış “Kanunların Ruhu” (*De l'esprit des lois*) adlı eserde ortaya atılmış olan ve demokratik devlet yönetimini düzenleyen bir siyasal sistem modelidir.
- Bu model içinde devlet yetkileri çeşitli birimlere dağıtılmıştır, her birimin ayrı ve bağımsız gücü ve sorumluluk alanları vardır. Bunun yanında her birim bir diğerinin güç kullanımı üzerine sınırlamalar getirebilmektedir. Devlet birimleri genel olarak yasama, yürütme ve yargıdan oluşur
- Kuvvetler ayrılığı ilkesinin taraftarları bu ilkenin demokrasiyi koruduğunu ve zorba, totaliter hükümetlere engel olduğunu savunurlar.

Kuvvetler Ayrılığı kuramına göre yargının temel yetkileri

- Dava ve uyuşmazlıklarda kanunları uygulamak
- Anayasaya uygunluk denetimi yapmak (kanunların anayasaya aykırı olup olmadığını denetlemek)
- Yasaları yorumlamak ve hukuk uygulamasını geliştirmek
- Bazı alt düzenlemeleri ve bunlara dayalı idari işlemleri kanunlara uygun olmamaları durumunda geçersiz kılmak
- Mahkumların idaresi
- Yargılamaya dair kanıtların bulunması ve yargılama için gerekli dokümanlarının oluşturulmasına zorlama
- Alt derece mahkeme kararlarının denetimi
- Bir dava açılmak suretiyle huzura getirilen uyuşmazlıklarda haklı ve haksızı belirlemek suretiyle adalet dağıtmak
- Kendine tabi teşkilatı idare etmek

YARGI

- Yargı devletin egemen olmasından kaynaklanan bir yetki ve yetkinin kullanılmasına dair bir erki ifade eder.
- Yargı erki egemenlik ya da devlet adına hukuku yorumlayan ve uygulayan bu suretle toplumdaki uyuşmazlıkları çözen mahkemeler düzenidir.
- "Yargı" terimi hem yargı organlarının çekirdeğini-özünü oluşturan yargıçlar ve savcılar hem de bu düzenin düzgünce işlemesini sağlayan diğer birim, personel ve kadroları belirtmek için de kullanılır.

YARGIÇ-HAKİM

- **Hâkim- yargıç** günümüzde mahkemelerde davaları karara bağlayan, adalet dağıtan kamu görevlisi kişi
- Adli ve idari yargı olmak üzere iki ana kola ayrılan hakimlik mesleği, adli yargı bakımından sadece **4 yıllık** lisans eğitimi veren Hukuk Fakültesi mezunları arasından Adalet Bakanlığı'nca ihtiyaca göre açılan sınavlarla seçilirler.
- İdari yargı hakimleri ise, başta Hukuk Fakültesi olmak üzere programlarında hukuk bilgisine yeterince yer veren Siyasal Bilgiler, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunları arasından sınavla seçilmektedir.

MAHKEME

- Mahkeme, taraflar arasındaki hukuki anlaşmazlıkları (davaları) kanunlara ve hukukun üstünlüğüne uygun olarak, sivil, cezai ve idari konularda adaleti sağlamak üzere yetkilendirilmiş, toplum yapısına ve kültüre göre değişiklikler gösterebilen bir yargılama merciidir. Mahkemeler genellikle bir devlet kurumu şeklinde teşkilatlanır.
- Dünyada uygulanmakta olan hukuk sistemlerine göre mahkeme modelleri de değişir

YARGILAMA-MUHAKEME

- YARGILAMA kişinin kendince ya da delillerle bir yargıya-sonuca varması, bir hususa dair kanaat getirmesi (günlük dil)
- MUHAKEME bir sorunu çözmek için çıkar yol arama; bir sorunu çözmek için çıkar yol arama (mantık)
- **Yargılama-muhakeme; birbirine karşı olan iki tarafı dinleyerek usavurma yolu ile ve hukuk kuralları uyarınca aralarındaki ihtilafa dair bir yargıya varma faaliyeti (HUKUK)**

Ders sonu

